

УДК:[378.018.43/796.077.5](477.54)

Євгеній ОЛЬХОВСЬКИЙ

Анатолій ГУБА

Харківська державна академія фізичної культури

ОПТИМІЗАЦІЯ РОБОТИ СИСТЕМИ ДИСТАНЦІЙНОЇ НАВЧАННЯ ХАРКІВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АКАДЕМІЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Анотація. У статті проаналізовано та наведено приклади щодо створення електронних навчальних курсів за допомогою системи дистанційного навчання Moodle з метою підготовки здобувачів вищої освіти в on-line режимі.

Ключові слова: система дистанційного навчання, Moodle, курс, ресурс, лекція, завдання, тест, фізична культура, спорт.

Abstract. The article analyzes and gives examples of the creation of electronic training courses using the Moodle distance learning system for the purpose of training students of higher education in on-line mode.

Keywords: distance learning system, Moodle, course, resource, lecture, task, test, physical culture, sport.

Вступ. Одним з пріоритетних напрямів програми модернізації загальноосвітньої і вищої школи визнане дистанційне навчання. У 2000 році прийнята Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України В.Г. Кременем 20 грудня 2000 р.), створені Українська Система Дистанційного Навчання (УСДН) та Український центр дистанційної освіти (УЦДО), центри та лабораторії на базі закладів вищої освіти. Дистанційна форма навчання успішно використовується у вищій освіті,

при професійній підготовці та перепідготовці кадрів, підвищення та удосконалення професійного рівня спеціалістів, для самоосвіти.

Мета дослідження – обґрунтувати доцільність оптимізації та внесення змін в систему системи дистанційного навчання в Харківській державній академії фізичної культури.

Результати дослідження та їх обговорення. Система дистанційного навчання **Moodle** (аббревіатура від Modular Object-Oriented Dynamic Learning – модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище) – це вільна система управління навчанням, орієнтована насамперед на організацію взаємодії між викладачем та здобувачем вищої освіти, що одночасно підходить і для організації традиційних дистанційних курсів в on-line форматі, так і при організації системи очного навчання. і для підтримки очного навчання. По суті, це CMS (Система керування вмістом), призначена для виконання триєдиного завдання: навчання, тренування, тестування.

Доступ до on-line-систем навчання та тестування користувачів системи здійснюється внаслідок реєстрації та авторизації. Права користувачів розподіляються на адміністратор, менеджер, викладач, асистент, студент.

Функціональні можливості кожного користувача можуть бути редаговані тільки Адміністратором.

Moodle дає можливість проектувати, створювати і надалі управляти ресурсами інформаційно-освітнього середовища. Система має зручний інтуїтивно зрозумілий інтерфейс.

Використовуючи Moodle, викладач може самостійно редагувати курси, наповнюючи їх вмістом у вигляді текстів, допоміжних файлів, презентацій, тощо. Можна вставляти графіку, відео, аудіо, флеш, iframe та ін.

Для використання Moodle достатньо мати будь-який веб-браузер, що робить використання даного навчального середовища зручним як для викладача, так і для студентів. За результатами виконання здобувачами освіти

завдань викладач може виставляти оцінки та давати коментарі. Таким чином, Moodle є центром створення навчального матеріалу, центром забезпечення інтерактивної взаємодії між користувачами навчального процесу.

Також у нових версія системи є можливість працювати з мобільним додатком Moodle Mobil, який дозволяє проходити курси та вирішувати тести з планшета чи смартфона.

Оптимізація навчального процесу у Харківській державній академії фізичної культури відбувалась шляхом розробки електронних навчальних курсів в системі Moodle. Викладачам були надані рекомендації стосовно структури навчальних курсів:

- Анотація
- Форум/Оголошення
- Відомості про викладача
- Навчальна програма
- Робоча навчальна програма
- Силабус
- Методичні рекомендації
- Критерії оцінювання
- Глосарій
- Список рекомендованої літератури
- Чат

До матеріалів модуля (модулів) можна віднести:

- Теоретичний матеріал (Лекції)
- Практичні/семінарські/лабораторні роботи
- Завдання для самостійної роботи
- Індивідуальні навчально-дослідні завдання
- Додаткові матеріали

Також у системі Moodle за допомогою ресурсів *Тест* або *Завдання* можна створювати підсумкове оцінювання:

1. Контрольні запитання,
2. Тест для самоконтролю
3. Питання до заліку
4. Тестові завдання до екзамену
5. Підсумковий тест

Для підсумкової атестації також може бути використано тест.

Для того, щоб увійти до системи дистанційного навчання Харківської державної академії фізичної культури необхідно ввести адресу <https://www.khdafkdo.com.ua/>, а потім ввести логін і пароль Після входу в систему оберіть Ваш курс, а потім натисніть «Режим редагування» (рис. 1).

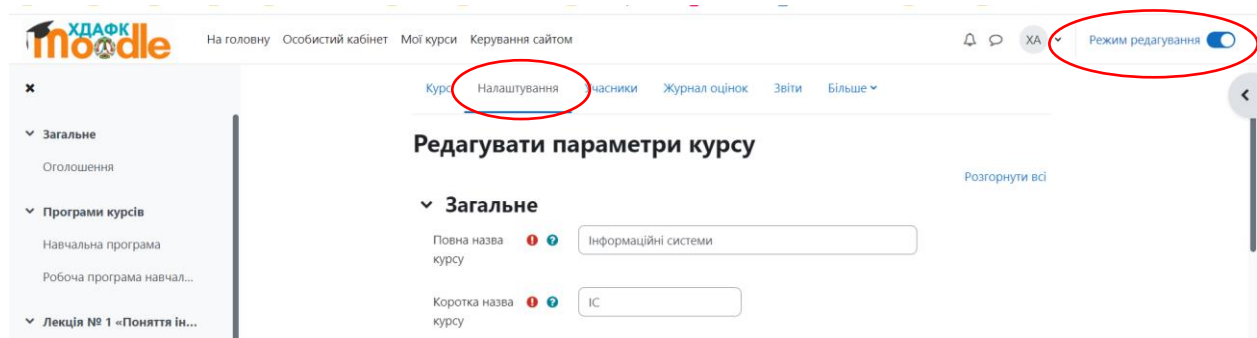

Рис. 1. «Режим редагування» і розділ «Налаштування»

Далі у верхньому горизонтальному меню необхідно обрати «Налаштування» і заповнити у пункті «Опис» поле «Анотація курсу» (Рис. 2).

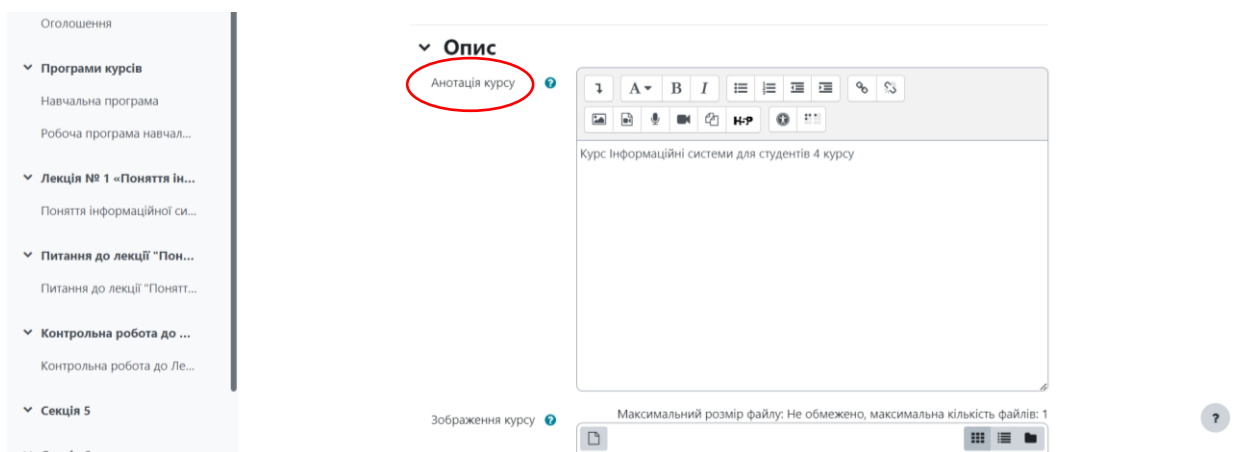

Рис. 2. Анотація курсу

При заповненні інформації курсу до системи особливу увагу необхідно звернути на пункт «Анотація». Анотація повинна бути заповнена обов'язково. Цей пункт автоматично виставляється на головну сторінку системи дистанційної освіти нашої академії разом з назвою курсу і прізвищем ім'ям та по-батькові автора. Тобто будь який користувач, який зайшов до системи дистанційної освіти академії зможе прочитати дану інформацію. Але цей користувач не зможе зайти на сам курс, тому що у нього не буде права на це. Гостьовий доступ на систему дистанційної освіти академії закритий.

Далі необхідно обрати розділ «Формат курсу» і створити шаблон курсу, а саме розглянути пункти «Вигляд», «Відстеження виконання» «Групи», «Перейменування ролі» та «Мітки». Після закінчення створення шаблону курсу необхідно натиснути кнопку «Зберегти й показати».

Після цього перейдіть на пункт горизонтального меню «Курс» (рис. 3)

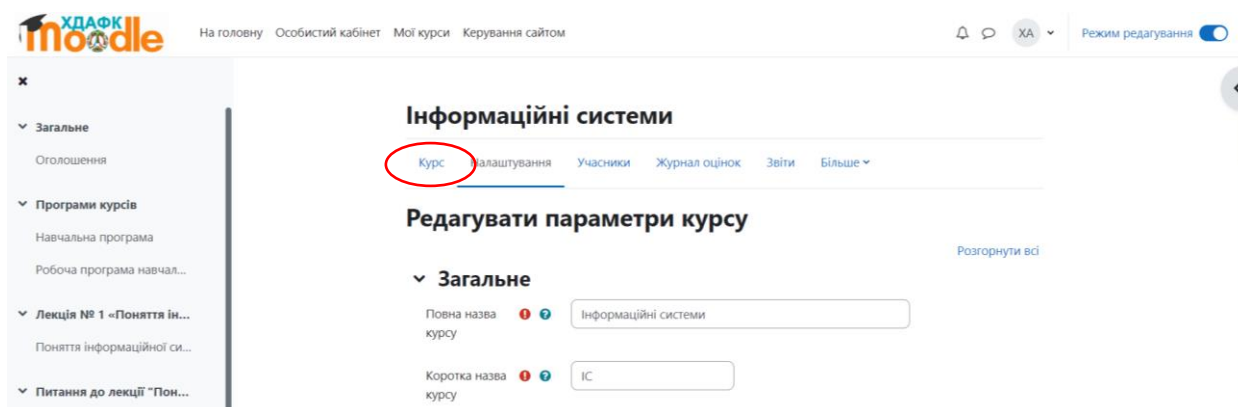

Рис. 3. Розділ «Курс»

Перед тим, як перейти до заповнення курсу необхідно перевірити, щоб у горі праворуч був включений «Режим редагування».

При розробці курсу у першу чергу необхідно додати наступні файли:

1. Навчальну програму.
2. Робочу навчальну програму.
3. Силабус.

Для цього необхідно натиснути «Додати діяльність або ресурс» (рис. 4)

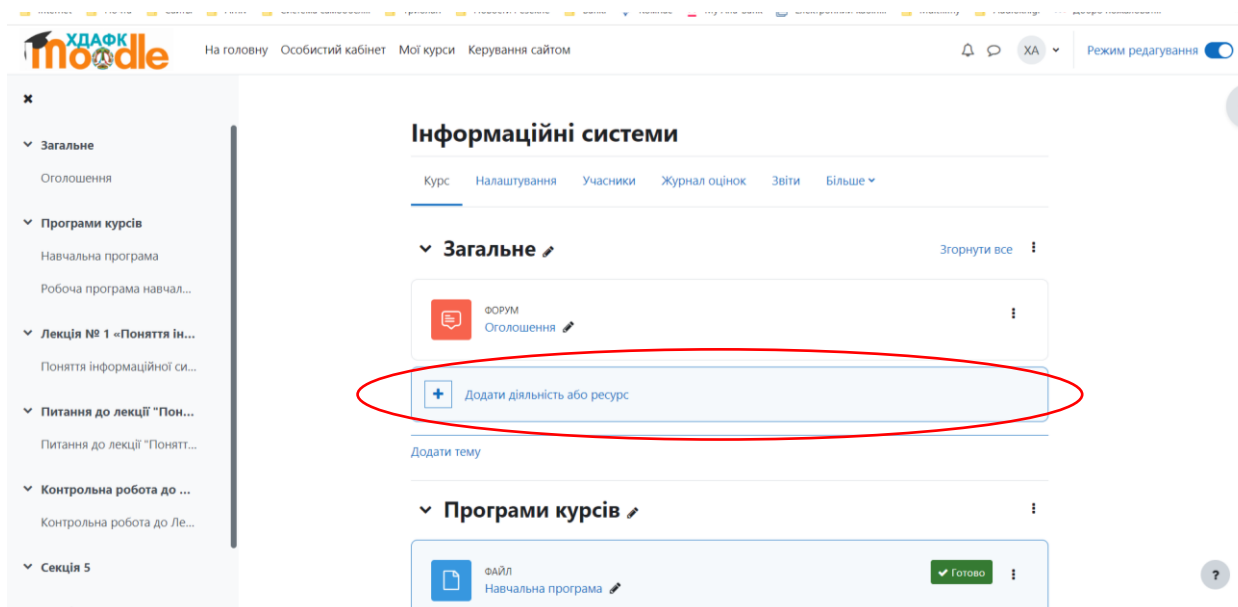

Рис. 4. Пункт «Додати діяльність або ресурс»

З'явиться додаткове меню (рис. 5). Обираємо Ресурс «Файл»

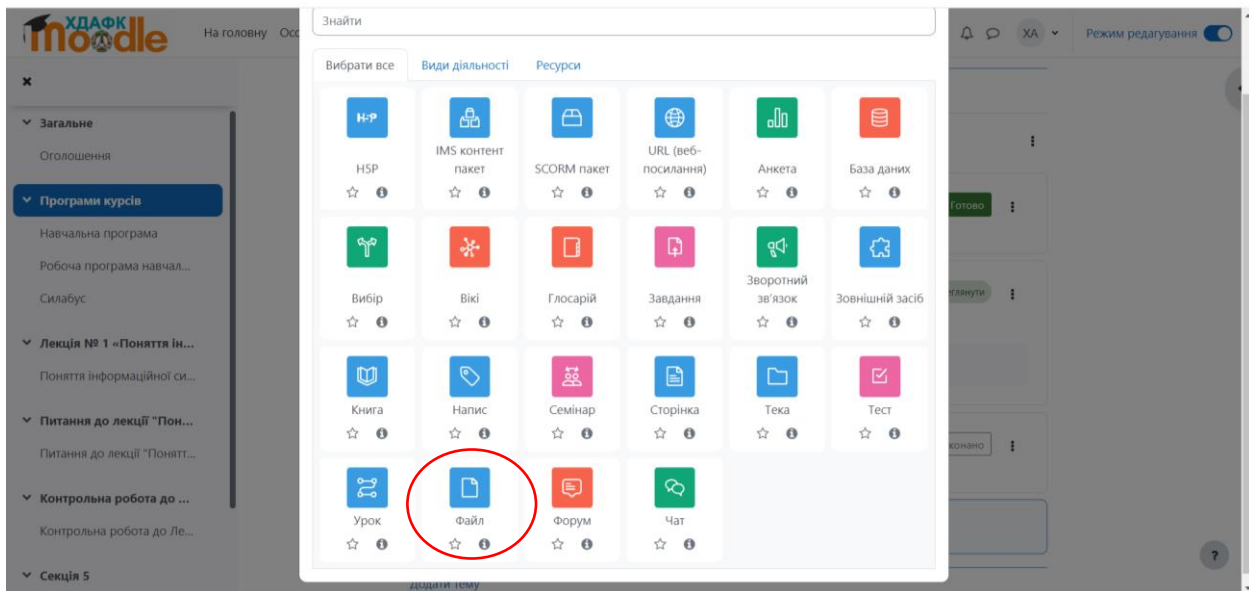

Рис. 5. Ресурс «Файл»

Необхідно записати назву і при необхідності опис. Потім обираєте і завантажуєте файл. Всі матеріали повинні бути розміщені згідно робочої навчальної програми дисципліни.

Для створення лекції оберіть «Додати тему» (рис. 6)

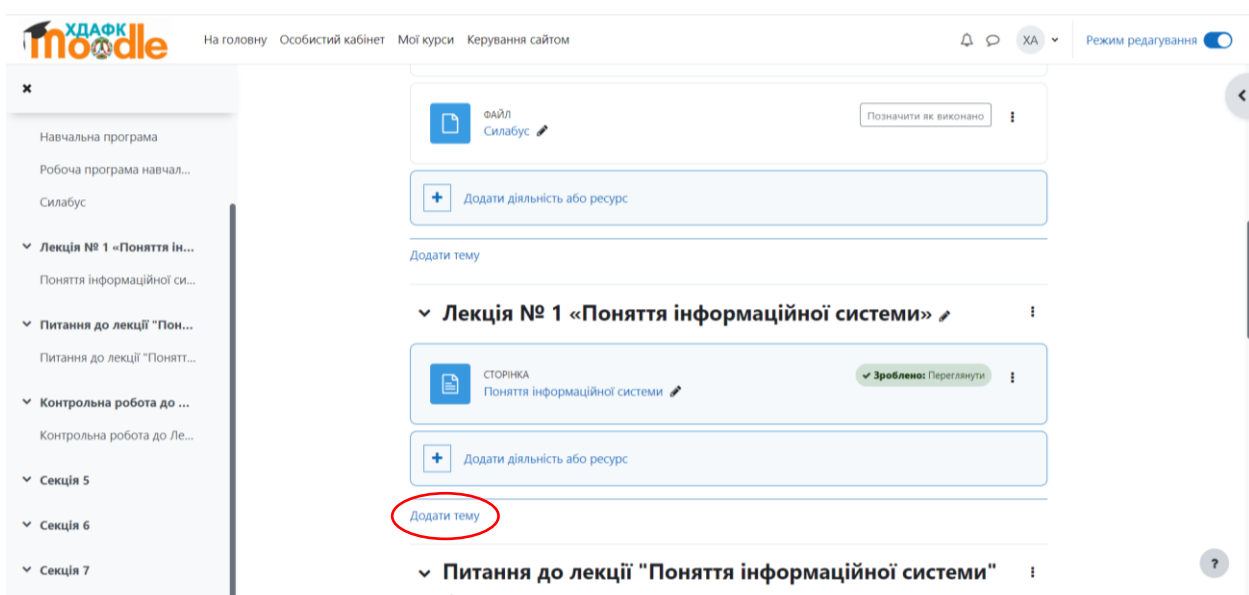

Рис. 6. Пункт «Додати тему»

Вкажіть назву секції і резюме, при необхідності додайте обмеження.

Для розміщення лекції необхідно обрати пункт «Додати діяльність або ресурс» (рис. 7)

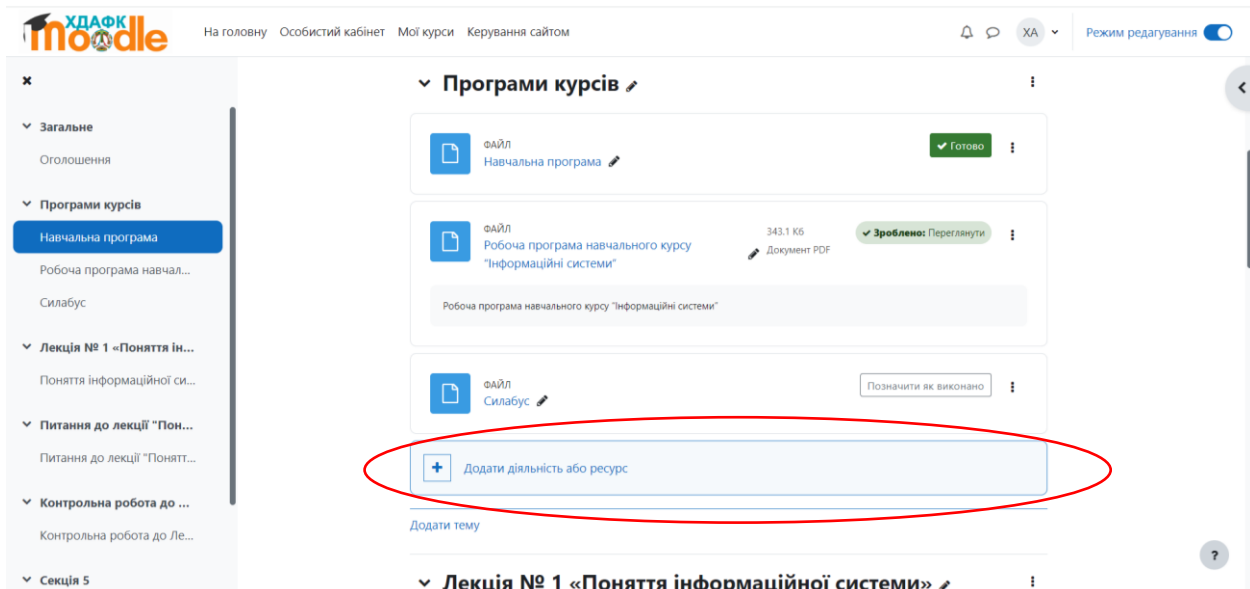

Рис. 7. Пункт «Додати діяльність або ресурс»

Після цього оберіть ресурс «Сторінка» (рис. 8) і напишіть назву лекції та впишіть його основний зміст

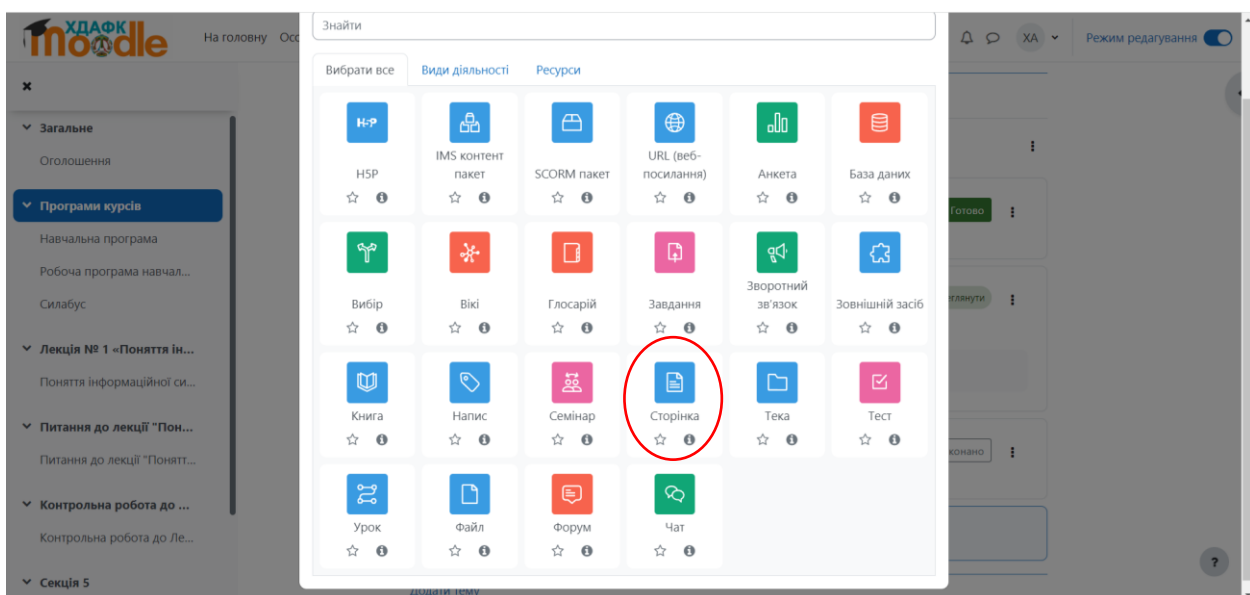

Рис. 8. Ресурс «Сторінка»

Таким чином через пункт «Додати діяльність або ресурс» можна створити різні ресурси, зокрема «Завдання».

Контрольні роботи бажано оформлювати у вигляді «Тестів». Для цього оберіть ресурс «Тест» (рис. 9)

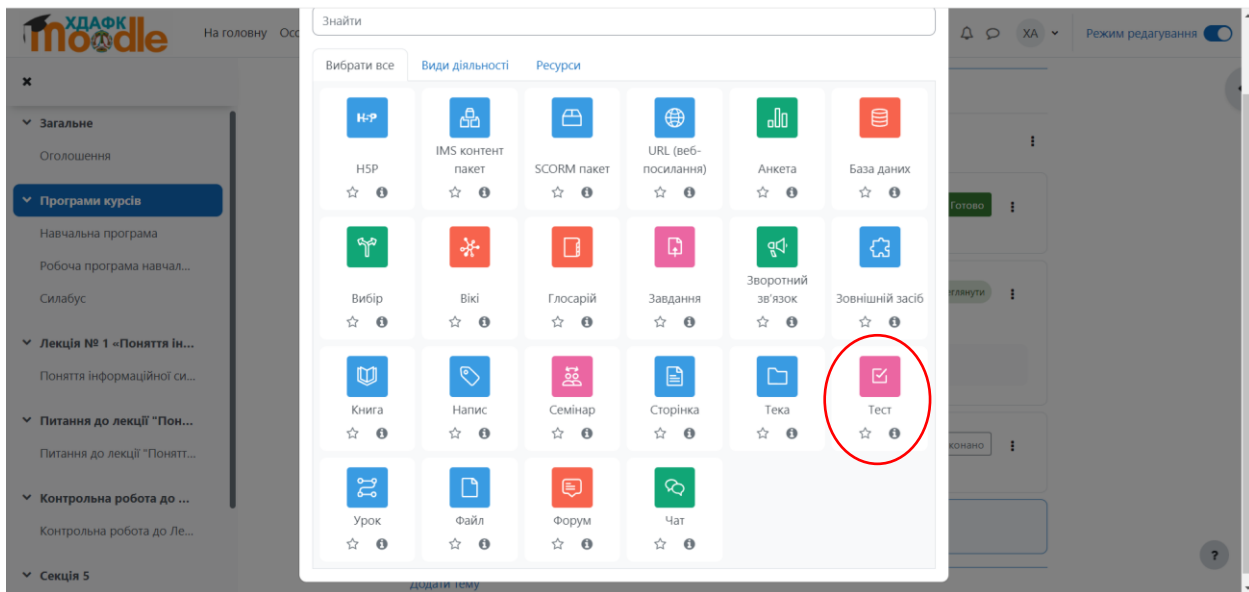

Рис. 9. Ресурс «Тест»

У пункті «Курс» введіть назву Тесту і його Опис. Після цього необхідно спуститись нижче по сторінці і переглянути основні параметри до Тесту

Далі зайдіть на щойно оформлений тест і натисніть «Додати питання» (рис. 10).

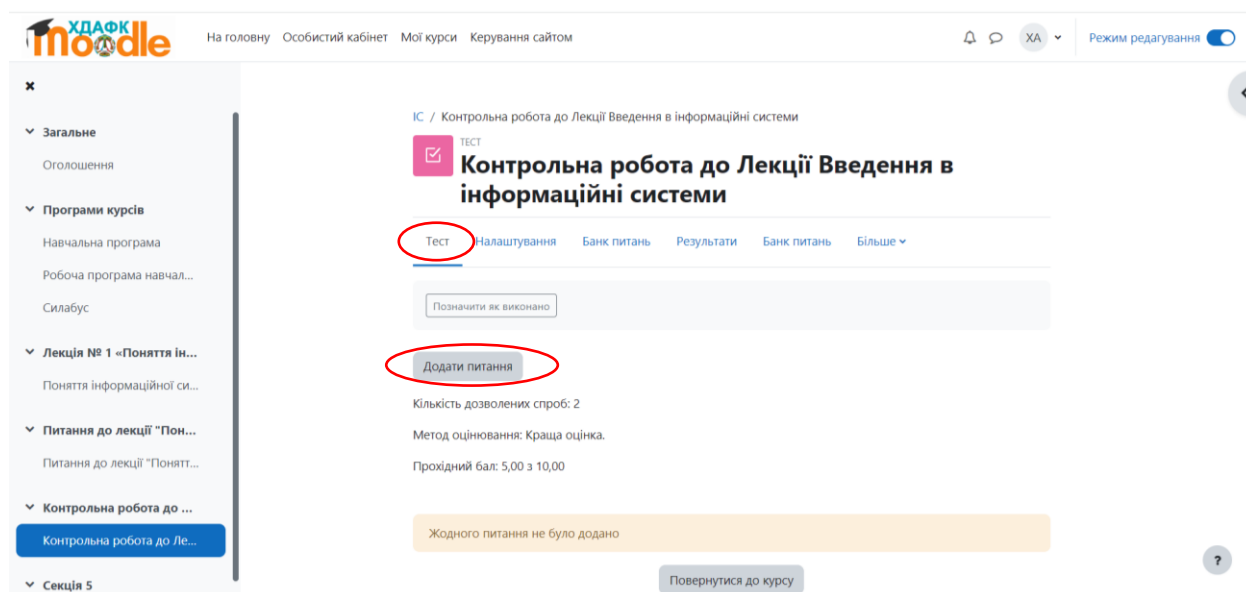

Рис. 10. Пункт «Додати питання»

Після закінчення відключіть «Режим редагування».

Матеріал (лекція, практична робота тощо) з формулами, рисунками, великими таблицями, діаграмами, презентація необхідно їх додати після відповідного ресурсу у вигляді файлу з підписом «Додаткові матеріали до лекції / практичної / лабораторної роботи». Якщо у випадку коли матеріали розроблені у форматі Microsoft Word, то для того, щоб виставити в системі і неможливо його було змінити радимо перевести даний матеріал у формат *.pdf.

За запропонованим алгоритмом було створено понад 850 навчальних курсів, до яких долучилися викладачі та здобувачі вищої освіти Харківської державної академії фізичної культури.

Висновок.

1. Обґрунтовано доцільність оптимізації системи дистанційного навчання в Харківській державній академії фізичної культури.
2. Надано детальний послідовний алгоритм створення електронних навчальних курсів.
3. Виявлено, що основними, найбільш поширеними ресурсами системи є: Сторінка і Тест.

Перспективи подальших досліджень полягає у підвищенні якості освітнього процесу, збільшенні мотивації та зацікавленості здобувачів вищої освіти до дистанційної системи навчання та розширенні діапазону навчальних дисциплін.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ашанін, В.С., Філенко, Л.В., Церковна, О.В., Іліджев, О.В. (2013). Інформатизація методів наукових досліджень в фізичному вихованні та спорті засобами інтерактивних технологій. *Materialy IX konferencji «Strategiczne pytania swiatowej nauki – 2013»*. V.31.Polska. 39-46.
2. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України В.Г. Кременем 20 грудня 2000 р.) <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>
3. Кравченко, Л., Склярів, Д. (2001). Удосконалення сучасної системи підготовки фахівців у вузах фізичної культури засобами комп'ютерних методів навчання і тестування. *Молода спортивна наука України*. Львів. В.5. Т1. 97-98.
4. Морзе, Н. В., Глазунова, О. Г. (2009). Критерії якості електронних навчальних курсів, розроблених на базі платформ дистанційного навчання. *Інформаційні технології в освіті*. № 4. 63-75.
5. Церковная, Е.В., Филенко, Л.В., Строкач, С.Г. (2017). Использование сервисов Google в учебном процессе. *Науково-методичні основи використання інформаційних технологій в галузі фізичної культури та спорту: збірник наукових праць*. 117-120.
6. Чусова, О.М., Ваколя, З.М., Чейпеш, І.В. (2021). Педагогічні основи дистанційного навчання. *Педагогічні науки: реалії та перспективи*. Вип. 80. Т.2. 167-170.

7. Feldman, J., Monteserin, A., Amandi, A. (2014). Detecting students' perception style by using games. *Computers & Education*, 71, 14-22. [<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0360131513002625>]
8. Forbesa, D., Khoob, E. (2015). Voice over distance: a case of podcasting for learning in online teacher education learning in online teacher education. *Distance Education*, 36(3), 335-350. [<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01587919.2015.1084074>]
9. Hwang, G.J., Chang, H.F. (2011). A formative assessment-based mobile learning approach to improving the learning attitudes and achievements of students. *Computers & Education*, 56 (1), 1023–1031.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Ольховський Євгеній Олександрович: кандидат фізико-математичних наук, доцент, Харківська державна академія фізичної культури, м. Харків, вул. Клочківська 99, Харків, 61058, Україна

Yevgeniy Olkhovskiy: PhD (Physics and Mathematics), Associate Professor; Kharkiv State Academy of Physical Culture: Klochkivska str. 99, Kharkiv, 61058, Ukraine.

orcid.org / 0000-0001-7921-4391

E-mail: olkhovskiy@gmail.com

Губа Анатолій Васильович: проректор з науково-педагогічної роботи, доктор педагогічних наук, професор Харківська державна академія фізичної культури, м. вул. Клочківська 99, Харків, 61058, Україна

Anatoliy Huba: Professor; Kharkiv State Academy of Physical Culture: Klochkivska str. 99, Kharkiv, 61058, Ukraine.

orcid.org / 0000-0002-4075-1891